

सारे मृते वा को न ज्ञायते। ज्ञातस्तु गणयते सो ऽत्र यः स्फुरेच्च श्रियाधिकः H. PAKĀT. I, 33. त्वया विना सुखमेतावदज्ञस्य गणयताम् RAGH. 8, 68. 11, 75. — 4) Jmd (loc.) Etwas zuschreiben: ज्ञातं क्रीमति गणयते BHARTṚ. 2, 44. — 5) auf Etwas achten, Rücksicht nehmen: तमेव गणयत्कैकं विरात्रे प्रत्यबुध्यत MBH. 13, 4333. 14, 2769. तां भक्तिमेवागणयत् RAGH. 5, 20. तच्चदि वाञ्छी भवति तदा खलीनं गणयति PAKĀT. 258, 21. BHĀG. P. 5, 8, 30. DAÇAK. in BENF. Chr. 181, 24. Sehr häufig mit einer Neg. auf Jmd oder Etwas keinen Werth legen, keine Rücksicht nehmen, Etwas unbeachtet lassen: न हि वां गणयाम्यहम् MBH. 1, 3290. देवान् गणयत्येते 3, 1894. R. 3, 28, 3. ÇĀNTIC. 1, 10. VID. 81. पितामह्वरोत्सिक्तो ऽगणयन् हि किं च न R. 4, 10, 4. मृत्युं न गणयति च 6, 103, 6. SUÇA. 1, 109, 1. MĀKĀH. 73, 7. BHARTṚ. 2, 9, 79. ÇĀK. 94. 160. PAKĀT. I, 443. HIT. II, 135. SĀH. D. 18, 13. 34, 22. BHATT. 2, 53. 13, 5. 45. प्रणयमगणयित्वा मम VIKR. 90. न गणये तत् BHĀG. P. 4, 7, 29. अगणय्य तत् 15. क्लेशं न गणय्य नः 3, 24, 29. — CAUS. गणयति गणाः स्वयमेव die Schaar zählt sich selbst P. 1, 3, 67, Sch. — अघि hoch anschlagen, hoch erheben, hoch preisen: को वीर्याण्यधिगणयित्सुहृन्निहः BHĀG. P. 5, 23, 12 (BURNOURF. énumérer). तन्महानुभावाभ्युदयो ऽधिगणयताम् 1, 3, 21.

— अनु durchzählen, vgl. अनुगणितम्.

— अत्र keine Rücksicht auf Jmd oder Etwas nehmen: कुम्भपातमात्रगतजीवितं तं नकुलं तत्रैवावगणय्य यावत्स्वगृहं प्रविशति u. s. w. PAKĀT. 239, 2. अत्रगणितखलीनाकर्षण 238, 21. अत्रगणितं verachtet AK. 3, 2, 56. H. 1479. — Vgl. अत्रगणान् und अत्रगण MBH. 3, 4057, wofür aber in derselben Verbindung 13, 5207 अत्रगुण gelesen wird.

— परि 1) überzählen, durchzählen: परिगण्य (gegen P. 6, 4, 56) चिरात्प्रददाति बहु SUÇA. 1, 334, 8. अपरिगणितगुणगण ईश्वरे BHĀG. P. 6, 9, 35.

— 2) erwägen, bedenken MEGB. 3.

— प्र berechnen: ततः प्रणयामासुः कस्य वरौ ऽयं भोजने MBH. 1, 608. प्रणय्य गतः P. 6, 4, 56, Sch.

— वि 1) ausrechnen, berechnen: रोम्णां कोऽयस्तु पञ्चाशच्चतस्रः कोऽय एव च u. s. w. विगणयते JĀGĀ. 3, 104. अष्टादश हि वर्षाणि मम जन्म विगणयते Einschaltung nach R. 3, 53, 11. — 2) erwägen, bedenken, in Betrachtung ziehen: तत्तद्दिगणयन् MBH. 3, 2361. विगणयन्नाज्ञा मनसा 2877. तांस्तान्विगणयन्निर्धनं SĀV. 6, 20 (MBH. 3, 16878: सर्वान् st. धर्मान्, woher magni aestimare bei West.). एवं यथाविगणय्य बुद्ध्या R. 3, 44, 31. MĀKĀH. 13, 14. MEGB. 104. 108. BHĀG. P. 3, 15, 48. — 3) für Etwas halten, ansehen: अहर्वर्तिनीं सिद्धिं राजान्विगणयतात्मनः RAGH. 1, 87. दृढनिश्चयो विगणयन् ज्ञातिस्मरं तां सुताम् KATHĀS. 24, 231. — 4) hintansetzen, nicht beachten: किमपि विगणयन्तो बुद्धिमत्तः सक्तं PAKĀT. III, 40. तद्दिगणय्य BHĀG. P. 3, 18, 1. वृकानमुत्पे विगणय्य 4, 29, 53.

गणयज्ञ (गण + यज्ञ) m. so v. a. गणकर्मन् KĀTJ. ÇA. 22, 11, 12. 25, 13, 29. Sch. zu 1, 8, 32. 2, 1, 3. 2, 8.

गणयाग (गण + याग) m. Verehrung der Schaaren-gottheiten VARĀH. BṢH. 2, d (Bl. 2, a).

गणारत्नमेकादधि (गण - रत्न + म०) m. der grosse Ocean, in welchem die Gaṇa die Perlen bilden, Titel einer Sammlung grammat. Gaṇa (s. गण 8.) BOBSTL., Einl. zu P. xxxix fgg.

गणराज्य (गण + र०) n. N. eines Reiches in Dakṣiṇāpātha Va-

śĀH. BṢH. 14, 14.

गणरात्र (गण + रात्रि) eine Reihe von Nächten, n. AK. 1, 1, 3, 6. m. H. 143 (nach dem Schol. auch n.).

गणरूप (गण + रूप) m. Calotropis gigantea (s. सर्क) AK. 2, 4, 2, 61. गणरूपक m. = राजार्क RĀGĀN., गणरूपिन् = श्वेतार्क RATNAM. im ÇKDr.

गणवत् (von गण) 1) adj. in Reihen u. s. w. bestehend; mit einem Anhang versehen: गणवती याज्ञानुवाक्ये भवतः सन्नातिरेवैनं गणवत्सं करोति TS. 2, 3, 2, 5. TBa. 2, 4, 9, 12. — 2) गणवती f. N. pr. der Mutter von Divodāsa oder Dhanvantari, der daher den Bein. गणवतीमुत्त führt TRIK. 2, 7, 22.

गणवत् (गण + वृत्त) n. ein nach Versfüßen gemessenes Metrum COLEBR. Misc. Ess. II, 133.

गणशस्त्रम् (von गण) adv. P. 1, 1, 23. Vop. 7, 69. Schaaren —, Reihenweise TS. 2, 2, 22, 1. 5, 4, 7, 7. देवजातानि गणश आख्यायते ÇAT. Br. 14, 4, 2, 24. ĀÇV. ÇA. 9, 9. गणश एवासौ विशं कल्पयति TBa. 1, 6, 2, 3. ARG. 9, 23. DAÇAK. in BENF. Chr. 183, 14.

गणश्री (गण + श्री) adj. zu Schaaren sich verbindend, sich schaarend, die Marut RV. 1, 64, 9. 5, 60, 8. उदस्य शोचिरेस्थादीदियुषो व्यञ्जम्। तर्पुर्गन्धस्य सुवृत्तौ गणश्रियः 8, 23, 4. VS. 22, 30.

गणकास (गण + कास) m. ein best. Parfum (चण्डा u. s. w.) RĀGĀN. im ÇKDr. Auch °कासक m. AK. 2, 4, 2, 16.

गणाग्रणी (गण + अग्रणी) m. der Gott Gaṇeça TRIK. 1, 1, 55.

गणाचल (गण + अचल) m. ein Bein. des Berges Kailāsa GĀTĪDH. im ÇKDr. — Vgl. गणपर्वत.

गणाचार्य (गण + आ०) m. Lehrer einer Schaar, Volkslehrer BURN. Lot. de la b. I. 437.

गणाधिप (गण + अधिप) m. 1) ein Bein. Çiva's HALĀJ. im ÇKDr. — 2) der Gott Gaṇeça AK. 1, 1, 2, 33. — 3) bei den Gāina: Vorstand einer Rshi-Versammlung des Arhant Vira H. 31.

गणाधिपति (गण + अधि०) m. = गणार्धिप 1. u. 2. H. an. 5, 19. MED. t. 232. Çiva ÇIC. 9, 27.

गणान्न (गण + अन्न) n. Speise, welche für einen Verein, eine Körperschaft bereitet worden ist, M. 4, 209, 219.

गणाभ्यन्तर (गण + अभ्य०) m. Mitglied eines Vereins, einer Körperschaft M. 3, 154.

गणि 1) m. Kenner der heiligen Schriften und der Hilfswissenschaften H. 78. 243, Sch. — 2) f. das Rechnen ÇKDr. und WILS. — Vgl. गणय्.

गणिका (von गण) f. 1) Hure AK. 2, 6, 2, 19. 1, 1, 2, 11. 2, 4, 2, 2. TRIK. 3, 3, 19. H. 334, 332. an. 3, 35. MED. k. 79. MBH. 13, 2820. SUÇA. 2, 143, 15. MĀKĀH. 2, 4. 13, 14. DHŪRTAS. 70, 10. 89, 2. सलज्जा गणिका नष्टाः KĀN. 80. गणिकाः कामिनो चैव सर्वलोकस्य शिल्पिनः PAKĀT. I, 172. निर्द्वयं पुरुषं त्यजति गणिकाः II, 102. शवं स्पृशति मुञ्जना गणिका न तु निर्धनम् KATHĀS. 12, 92. गणिकान् M. 4, 209, 219. JĀGĀ. 1, 161. — 2) Elephantenweibchen H. Ç. 176. H. an. MED. GĀTĪDH. im ÇKDr. — 3) Name versch. Pflanzen: a) Jasminum auriculatum AK. 2, 4, 2, 52. TRIK. H. an. MED. — b) Aeschynomene Sesban (तर्कारी) H. an. MED. — c) = गणिकारिका ÇABDAR. im ÇKDr. — Nach WILS. auch: counting, enumerating; nach WILKINS' MS. bei HAUGHTON: apprehension.